

Situació laboral de les persones joves a Catalunya

4t trimestre de 2017

Informe elaborat a partir de les darreres dades de l'Enquesta de Població Activa

Observatori Català de la Joventut

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball, Afers Socials
i Famílies
Direcció General de Joventut

Presentació

Aquest informe recull els principals resultats de les darreres dades de l'Enquesta de població activa (EPA) sobre la situació laboral de les persones joves. També ofereix informació sobre els estudis i l'emancipació dels i les joves. L'informe compara sistemàticament la situació de la població juvenil amb l'adulta i, quan les dades ho permeten, analitza les diferències dins del grup de joves.

Les dades són generades per l'Idescat, a petició de l'Observatori Català de la Joventut, i fan referència a la població de 16 a 29 anys, d'acord amb la definició de joventut que fa la Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, de polítiques de joventut. La informació disponible en aquest document és, doncs, inèdita i ofereix una visió sobre la situació laboral del conjunt de la població jove.

Observatori Català de la Joventut

Sumari

1. [Aspectes destacats](#)
2. [Situació d'activitat](#)
3. [Ocupació](#)
4. [Atur](#)
5. [Estudis en curs](#)
6. [Emancipació](#)

1. Aspectes destacats

Situació d'activitat

- **La taxa d'activitat juvenil continua augmentant.** El darrer trimestre de l'any s'ha produït una forta pujada de la taxa d'activitat juvenil, que ha passat del 58,3% al 60,8%. Aquest augment és el primer que es produeix en el quart trimestre des del 2008. La taxa d'activitat juvenil ha anat pujant des del primer trimestre del 2016, tot i que aquesta pujada encara no és constant.
- **Les persones joves que treballen representen un 48,1% del total; el coeficient d'atur juvenil és del 12,8%.** Aquesta xifra representa el percentatge de població jove aturada respecte al total de la població. Per a la població de més de 29 anys el coeficient és del 6,8%.
- **Les persones inactives que no estudien són el 5,7% del col·lectiu jove.** Entre les persones de més de 29 anys la proporció arriba al 37,1%, tot i que la dada inclou les persones jubilades.

Ocupació

- **Continua la creació neta d'ocupació juvenil iniciada el 2015.** Concretament, el quart trimestre del 2017 hi ha 49.400 llocs de treball ocupats per joves més que l'any anterior, la qual cosa representa un increment del 10,9%. Aquest increment relatiu quadruplica el de la població de 30 anys i més (2,3%), de manera que el col·lectiu jove comença a recuperar part del terreny perdut al llarg de la crisi econòmica respecte als grups de més edat. La taxa d'ocupació arriba al 48,1% de les persones joves.
- **La millora de l'ocupació fa augmentar la temporalitat.** Bona part de la recuperació econòmica es basa en l'augment de la contractació temporal. La taxa de temporalitat juvenil havia caigut fins al 32,5% el 2010 i, actualment, ja se situa al 50%. Tot i això, ha baixat dos punts respecte al trimestre anterior.

Atur

- **La taxa d'atur juvenil baixa respecte al darrer trimestre i respecte a l'any anterior tot i l'augment de l'activitat i se situa en el 21%.** A pesar de l'augment de la taxa d'activitat juvenil, la taxa d'atur ha baixat 2,3 punts percentuals respecte al darrer trimestre i dos punts respecte al quart trimestre del 2016. Tot i això, encara no s'ha pogut baixar de la barrera del 20%.
- **A Catalunya hi ha 133.800 joves a l'atur.** Són 9.800 joves menys que en el mateix trimestre de l'any anterior.
- **L'atur afecta més els nois, els més joves, els joves sense estudis postobligatoris i els joves estrangers.** Aquesta situació s'ha mantingut estable al llarg de la crisi.
- **La taxa d'atur juvenil de llarga durada se situa al 6,8%.** Aquesta xifra continua la seva tendència a la baixa.
- **La taxa de cobertura es manté baixa.** Tot i la millora de l'ocupació, únicament el 9,6% de les persones joves aturades tenen accés a la prestació per desocupació.

Estudis en curs

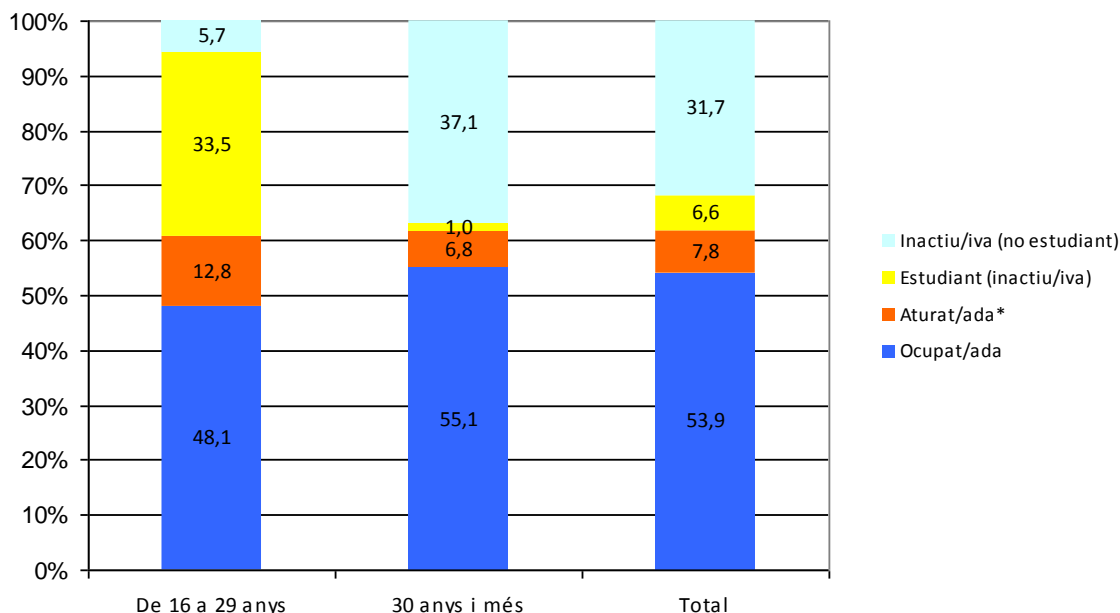
- **Augmenten els joves que estudien a pesar de l'augment de l'ocupació.** El 50% de les persones joves estudien. Aquesta xifra supera la del mateix trimestre del 2014, moment a partir del qual la proporció de joves que estudiaven havia baixat en aquest trimestre.

Emancipació

- **No es consolida el canvi de tendència en l'emancipació.** El tercer trimestre del 2017 la taxa d'emancipació havia mostrat una tendència a l'alça que podia fer pensar en un canvi de cicle. Tot i això, en aquest darrer trimestre la taxa ha caigut mig punt. La millora experimentada en bona part dels indicadors sobre la situació laboral de les persones joves encara no es tradueix de manera sòlida en un canvi de tendència respecte a l'emancipació.

2. Situació d'activitat

Situació d'activitat segons grup d'edat (%).
Catalunya, 4t trimestre del 2017

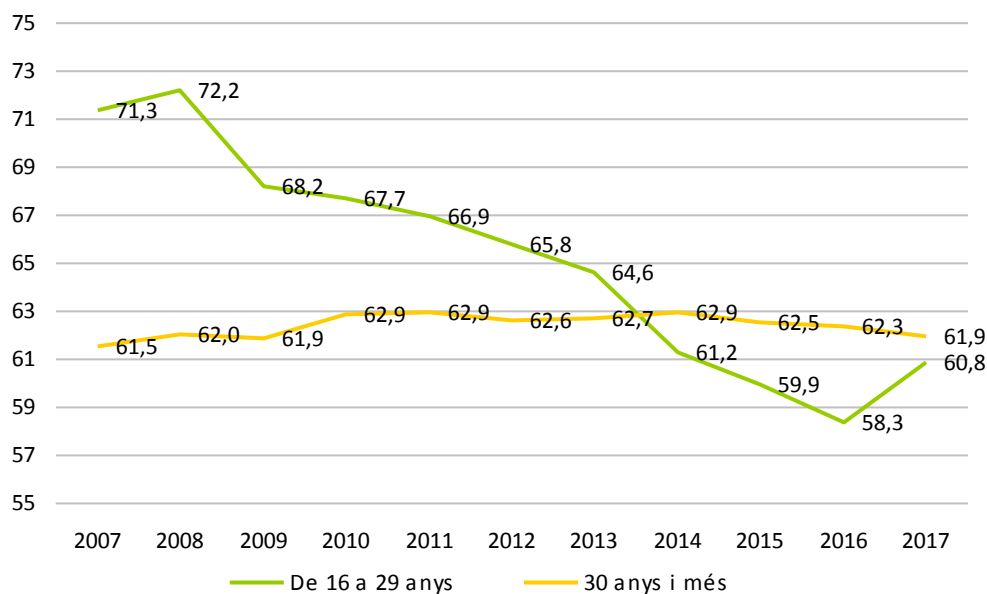

* Coeficient d'atur.

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Les persones joves que treballen representen un 48,1% del total. Sumades a les que estan a l'atur, fan que la taxa d'activitat juvenil se situï al 60,9%.
- El gràfic també indica el coeficient d'atur juvenil, un 12,8%, que representa el percentatge de població jove aturada respecte al total de la població. Per la població de més de 29 anys aquesta dada és del 6,8%.
- Un 33,5% de les persones joves són estudiants inactius (només estudien). Els individus que estudien i treballen simultàniament estan inclosos al gràfic dins del grup de persones ocupades. Només un 1% de les persones de més de 29 anys es declara estudiant inactiu.
- Un 5,7% dels joves es troben en situació d'inactivitat i no estudien. Els inactius no estudiants són molt més nombrosos entre la població de més de 29 anys (37,1%); en aquesta xifra s'hi inclouen les persones jubilades que no estudien.

Taxa d'activitat segons grup d'edat (%).
Catalunya, 2007-2017 (4t trimestre)

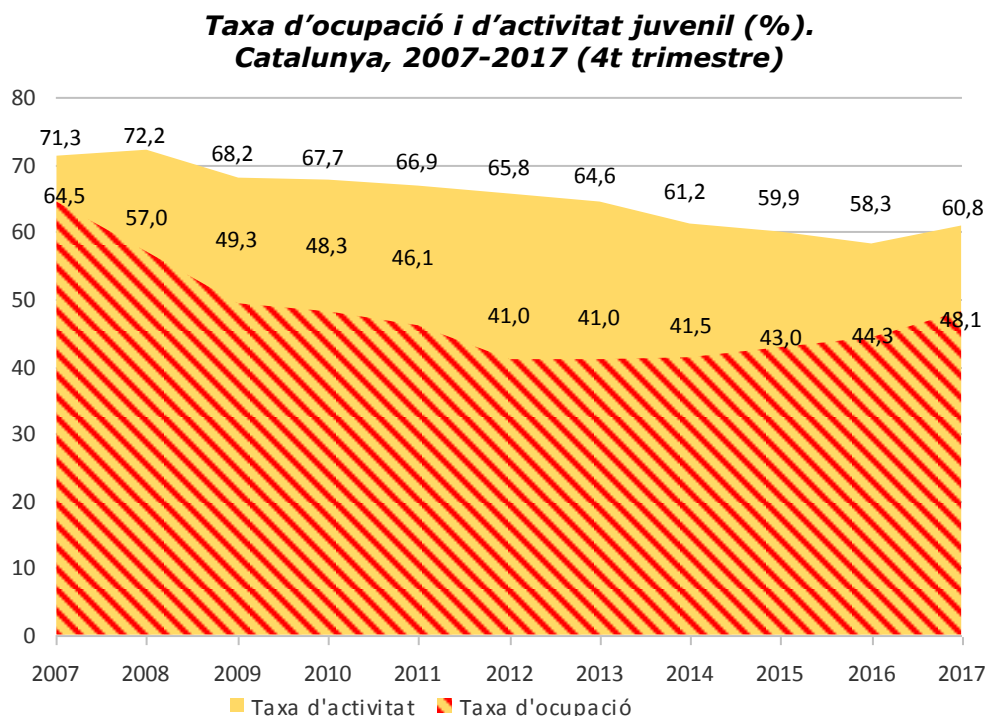

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El darrer trimestre s'ha produït una forta pujada de la taxa d'activitat juvenil, que ha passat del 58,3% al 60,8%. Aquest augment és el primer que es produeix en el quart trimestre des del 2008. La taxa d'activitat juvenil ha anat pujant des del primer trimestre del 2016, tot i que aquesta pujada encara no és constant.
- En els darrers anys, el descens de la taxa d'activitat havia contribuït a explicar una part important de la millora en la taxa d'atur. En els darrers trimestres la millora de l'ocupació ja s'ha produït en termes absoluts i ha estat possible a pesar de l'increment de l'activitat.
- Tot i el repunt dels darrers trimestres, durant els anys de crisi la taxa d'activitat s'ha reduït considerablement entre la població jove. Les creixents dificultats per accedir a una feina han fet que molts joves hagin optat per retardar l'entrada al mercat laboral allargant els estudis o hagin deixat de buscar feina. La caiguda de la taxa d'activitat juvenil supera els 10 punts (71,3% el 2007 i 60,8% el 2017). Per contra, des del 2008 la taxa d'activitat de les persones de més de 29 anys s'ha mantingut molt estable entorn del 62% (actualment és del 61,9%). De fet, l'any 2013 la taxa d'activitat juvenil, que el 2007 superava en 10 punts la de la població de més edat, va passar a ser més baixa, i encara no ha tornat a superar la del col·lectiu de 30 anys i més.

3. Ocupació

Taxa d'ocupació

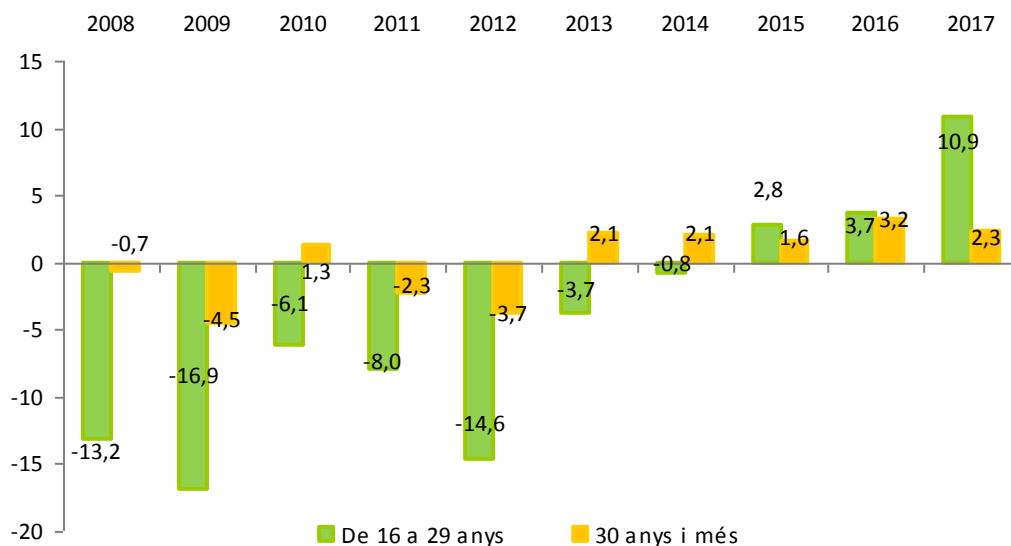
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La taxa d'ocupació indica la proporció de persones ocupades respecte al total de la població. En aquest trimestre la taxa d'ocupació juvenil se situa en el 48,1%, un 0,1% menys que en el tercer trimestre. La comparativa no és positiva tenint en compte que durant el quart trimestre sovint es produeixen augments de l'ocupació gràcies a la temporada nadalenca. Tot i això, al gràfic s'aprecia que respecte al quart trimestre del 2016 la taxa d'ocupació ha passat del 44,3% al 48,1%, un augment interanual força destacat.
- En xifres absolutes, des del darrer trimestre s'han creat 2.100 llocs de treball ocupats per joves; i en un any, des del quart trimestre del 2016, se n'han creat 49.400.
- Tot i això, respecte a l'any 2007 la taxa d'ocupació ha caigut 16,4 punts percentuals. El darrer trimestre del 2007 el 64,5% dels joves de 16 a 29 anys tenia feina davant del 48,1% actual. Aquesta important disminució del percentatge de joves que treballen dona una idea de l'impacte de la crisi sobre el mercat de treball juvenil.
- El gràfic també permet comparar la taxa d'ocupació amb la d'activitat. L'espai que hi ha entre les dues taxes recull la població aturada. El gràfic dona una idea de com el descens de la taxa d'activitat ha fet que l'atur juvenil hagi estat menys important del que hauria estat si s'haguessin mantingut els nivells d'activitat del 2007. Tot i això, des del 2013 la disminució de la població jove aturada es devia tant a un augment de la població ocupada com a un descens de la població activa. En aquest darrer trimestre assistim a un augment paral·lel de l'ocupació i l'activitat que impactarà de manera no positiva sobre la taxa d'atur.

Destrucció d'ocupació

Variació interanual de la població ocupada segons grup d'edat (%). Catalunya, 2007-2017

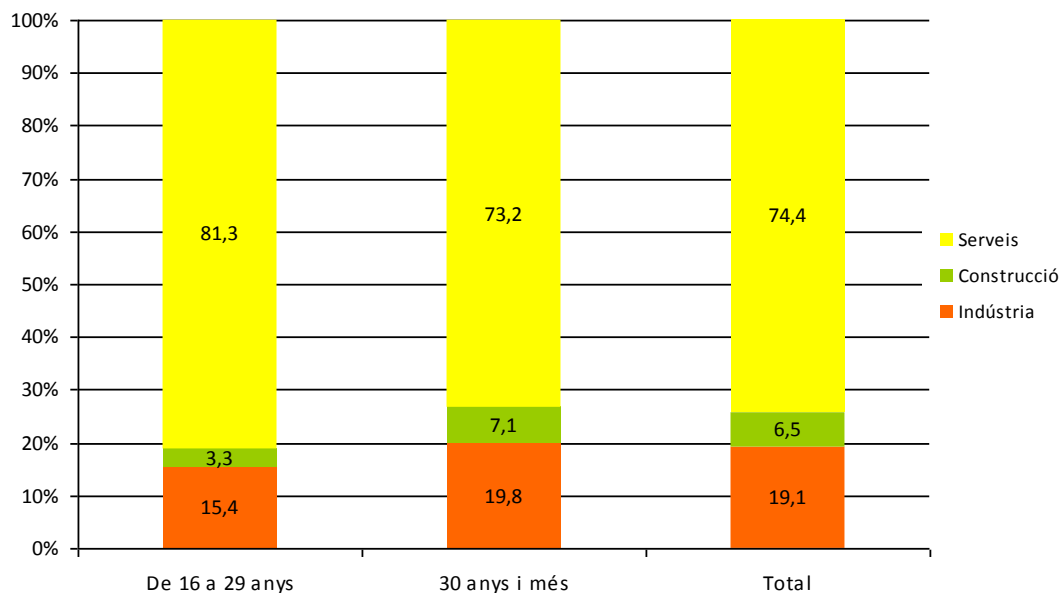

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El gràfic de variació interanual de la població ocupada mostra el ritme de destrucció d'ocupació durant la crisi. Aquesta és una altra manera de veure l'efecte de la crisi sobre el mercat laboral, mesurant els llocs de treball que es creen o desapareixen en un any respecte a l'anterior en diferents trams d'edat. A diferència de la taxa d'ocupació, aquestes dades mesuren la creació o destrucció d'ocupació en termes absoluts.
- Tal com mostrava l'evolució de la taxa d'ocupació, en els últims anys la destrucció d'ocupació s'ha capgirat i ja es crea ocupació neta. Aquest últim any s'observa un increment més que notable en el nombre de llocs de treball ocupats per joves (10,9%), xifra que quadruplica la creació d'ocupació entre el col·lectiu de 30 anys i més (2,3%). El col·lectiu jove va ser el primer a perdre ocupació neta i quan va recuperar-ne va ser en una proporció inferior al col·lectiu de més edat. Des del 2015 el col·lectiu jove comença a recuperar el terreny perdut.
- Tot i aquesta recuperació, des de l'any 2007 els llocs de treball ocupats per joves s'han reduït molt: de 859.800 el 2007 a 501.600 el 2017. No obstant això, en la interpretació d'aquestes dades cal tenir en compte un factor demogràfic: des de fa anys la població de 16 a 29 anys està disminuint (aproximadament un 15% des del 2007). Això fa que part de la reducció del nombre de llocs de treball ocupats per joves no es degui només a l'impacte de la crisi sinó al fet que hi ha menys individus en aquest tram d'edat.
- L'evolució de la variació interanual de la població ocupada posa de manifest com els períodes 2008-2009 i 2011-2012 van ser els moments més forts de destrucció d'ocupació. El gràfic també evidencia com la destrucció d'ocupació s'ha concentrat, fonamentalment, en el col·lectiu jove.

Característiques de l'ocupació

Sector d'activitat¹ segons grup d'edat (%).
Catalunya, 4t trimestre del 2017

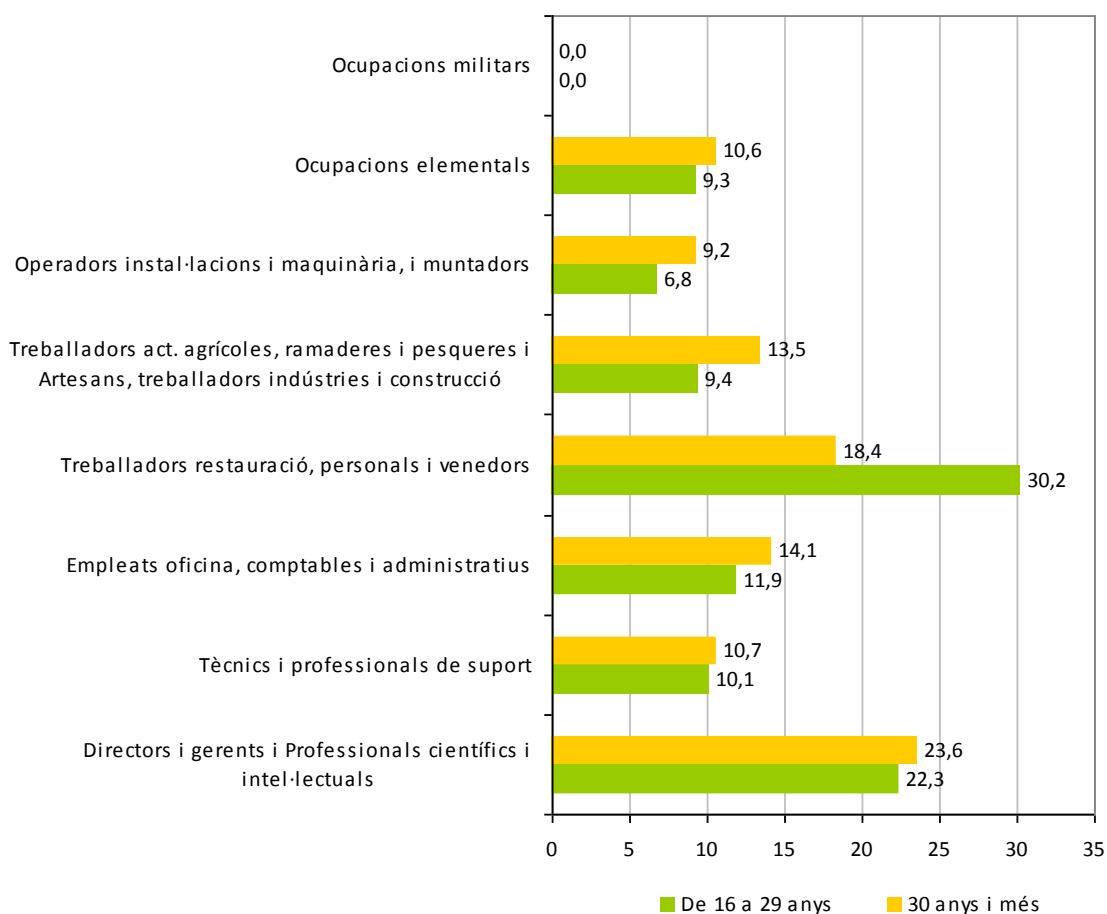

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Els serveis són el sector d'activitat que acumula el volum més important de la força laboral a Catalunya. Un 81,3% de joves ocupats ho estan en aquest sector. Aquesta proporció és inferior en el cas de les persones de més de 29 anys (73,2%). En canvi, en el sector de la indústria i la construcció passa el contrari.
- Respecte al 2007, el sector serveis ha anat incrementant el seu pes relatiu a causa de la destrucció d'ocupació juvenil en el sector de la construcció, que ha perdut més de la meitat dels llocs de treball ocupats per joves i, en menor mesura, de la indústria.

¹ No s'ha inclòs la població ocupada en el sector agrari per falta de mostra.

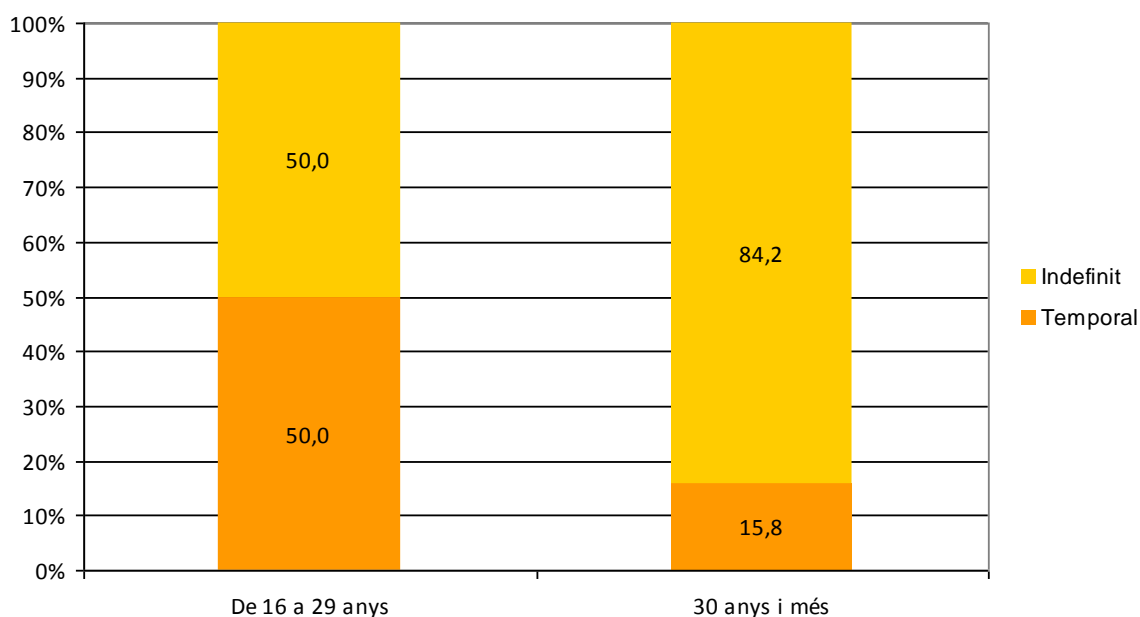
**Qualificació de l'ocupació (%).
Catalunya, 4t trimestre del 2017**

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El gràfic mostra una comparació de les qualificacions de les ocupacions de les persones joves i les de 30 anys i més.
- Les persones joves tenen, en general, més qualificacions que les de més edat. Tot i això, la proporció de joves ocupats en feines qualificades és més baixa que en el col·lectiu de 30 anys i més. La diferència més rellevant la trobem en les ocupacions de restauració, serveis personals o vendes, molt vinculades al sector serveis, on les persones joves superen les adultes en una proporció gairebé del doble. En aquestes ocupacions s'hi concentren bona part de les feines temporals i més precàries.

Tipus de contracte entre la població ocupada assalariada segons grup d'edat (%). Catalunya, 4t trimestre del 2017

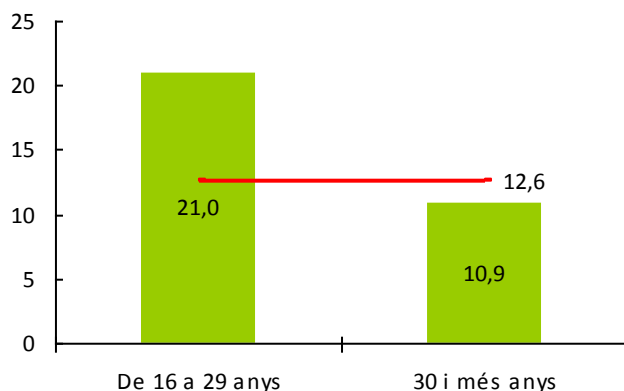
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La contractació temporal afecta molt més les persones joves que les més grans: aquest darrer trimestre, la meitat de joves contractats tenen un contracte temporal. En canvi, en les persones assalariades de més de 29 anys aquest percentatge és del 15,8%.
- Durant els primers anys de la crisi econòmica el percentatge de contractes temporals va disminuir, ja que aquests van ser els primers que es van destruir. Tanmateix, des del 2009 —quan la taxa de temporalitat juvenil es va situar per sota del 35%— s'observa una tendència a l'alça que indica que les noves ocupacions són principalment temporals. Tot i això, des del quart trimestre del 2016 la taxa de temporalitat ha baixat dos punts i mig, i ha passat del 52,5% al 50,5%. Respecte al darrer trimestre la temporalitat també ha caigut dos punts percentuals.
- Per contra, entre el col·lectiu de més edat la temporalitat s'ha mantingut força estable en els darrers 10 anys, amb un mínim del 13,7% el 2008 i un màxim del 16% el tercer trimestre del 2016.

4. Atur

Taxa d'atur

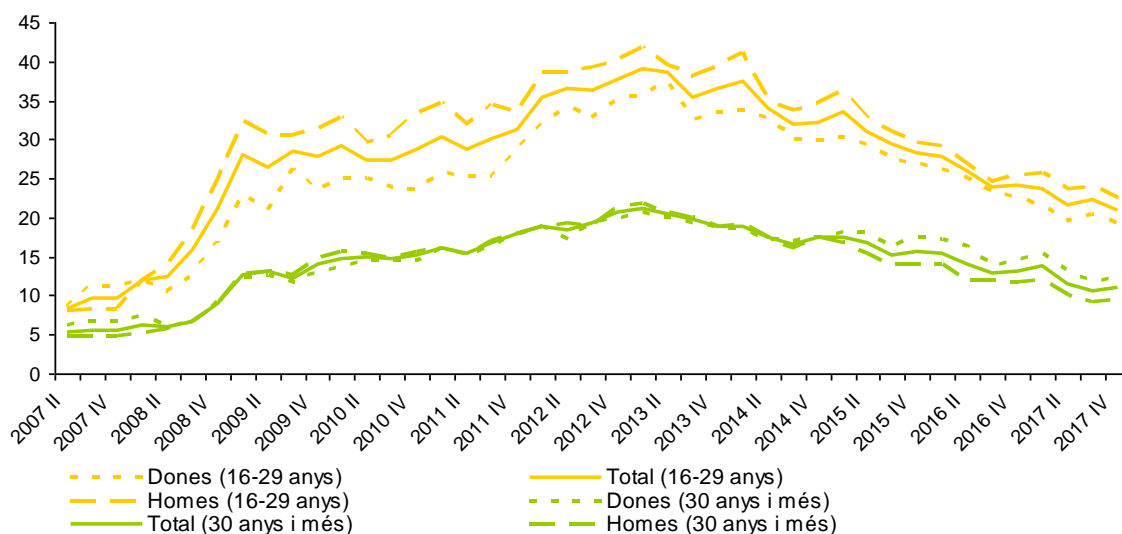
Taxa d'atur segons grup d'edat (%).
Catalunya, 4t trimestre del 2017

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El darrer trimestre del 2017 la taxa d'atur entre el col·lectiu de 16 a 29 anys se situa en el 21% de la població activa.
- En xifres absolutes, a Catalunya hi ha 133.800 joves a l'atur.
- La taxa d'atur entre les persones de més de 29 anys és del 10,9%; i pel global de la població és del 12,6%.
- En el tram d'edat de 16 a 24 anys la taxa d'atur és del 28,9%.

Evolució trimestral de la taxa d'atur segons grup d'edat, per sexe (%).
Catalunya, 2007-2017

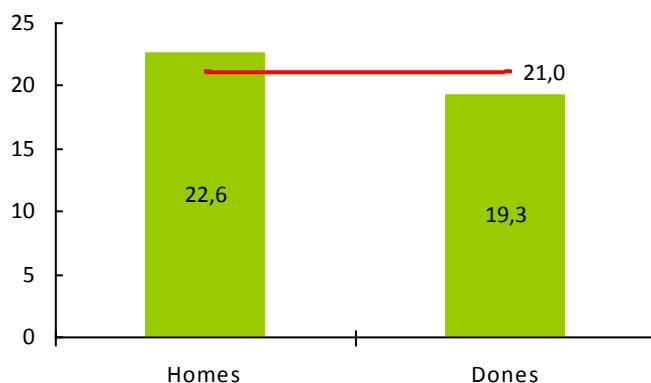
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Respecte al trimestre anterior, la taxa d'atur juvenil baixa del 23,3% al 21%, i respecte al quart trimestre del 2016 baixa tres punts percentuals (el 2016 se situava al 25%). L'augment de l'ocupació ha estat prou fort per compensar l'augment de l'activitat i permetre una davallada de la taxa d'atur. Entre la població de més de 29 anys l'evolució de la taxa interanual també cau de manera destacada (del 13,1% al 10,9%) però respecte al darrer trimestre es produeix un lleuger augment (del 10,5% al 10,9%).

El perfil de la persona jove aturada

Com ha passat al llarg de tot el període de crisi, l'atur afecta més els homes, els trams d'edat més joves, els que tenen un nivell formatiu inferior i la població estrangera. Recordem que les dades fan referència a la població de 16 a 29 anys.

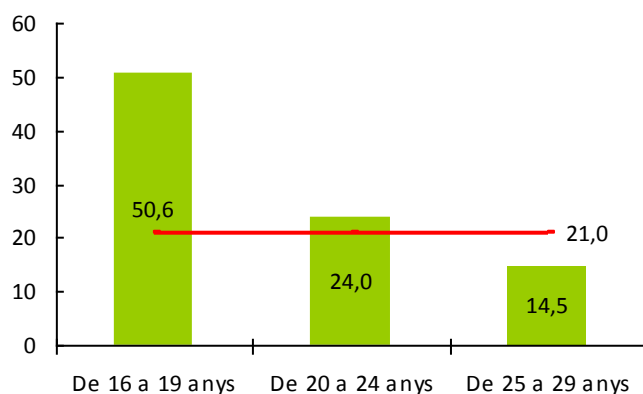
**Taxa d'atur juvenil segons sexe (%).
Catalunya, 4t trimestre del 2017**

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- En aquest període de crisi, igual que en els anteriors, l'atur juvenil masculí supera el femení. Aquest és un fenomen que s'ha mantingut estable des del 2008.
- El manteniment d'aquestes diferències al llarg de tot el període de crisi fa pensar que el nivell educatiu més alt de les noies ha contribuït que hagin pogut resistir més bé la destrucció d'ocupació. També s'ha de tenir en compte que els sectors de l'economia més afectats per la crisi són els més masculinitzats.
- Tot i així, es manté la tendència dels últims trimestres d'una disminució més accentuada de la taxa d'atur entre els homes joves i, per tant, es van reduint les diferències entre homes i dones, que el 2010 es van situar gairebé en 10 punts mentre que actualment és de 3,3 punts.

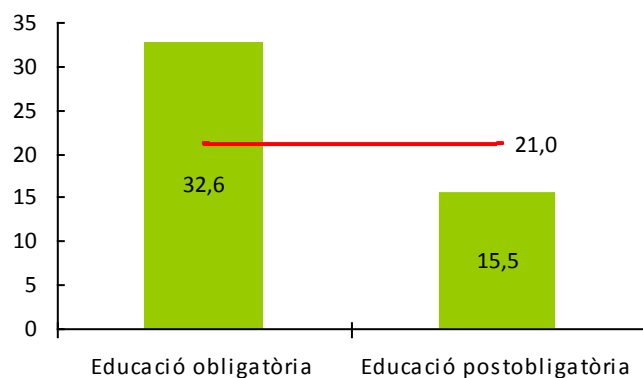
Taxa d'atur juvenil segons grup d'edat (%).
Catalunya, 4t trimestre del 2017

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Del grup de joves actius de 16 a 19 anys el 50,6% està a l'atur. Tot i que en aquestes edats és on hi ha menys població activa, cal destacar que el que ha esdevingut realment complicat durant la crisi i ho continua sent actualment és trobar una primera feina, especialment entre les persones joves que deixen aviat els estudis. Per contra, la taxa d'atur entre les persones joves de més edat se situa al 14,5%, força més propera a la taxa de les persones de 30 anys i més (10,9%).

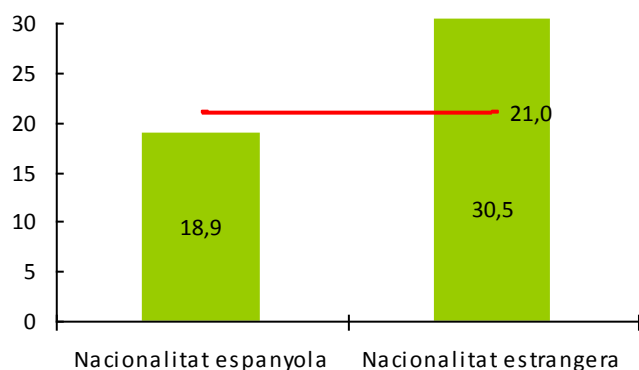
Taxa d'atur juvenil segons nivell educatiu (%).
Catalunya, 4t trimestre del 2017

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Des de l'inici de la crisi, l'atur ha afectat més les persones joves amb menys estudis: la taxa d'atur entre els joves que com a màxim tenen estudis obligatoris dobla la dels joves amb educació postobligatòria. L'educació és, doncs, un element clau per tenir una posició relativament més segura al mercat laboral.

**Taxa d'atur juvenil segons nacionalitat (%).
Catalunya, 4t trimestre del 2017**

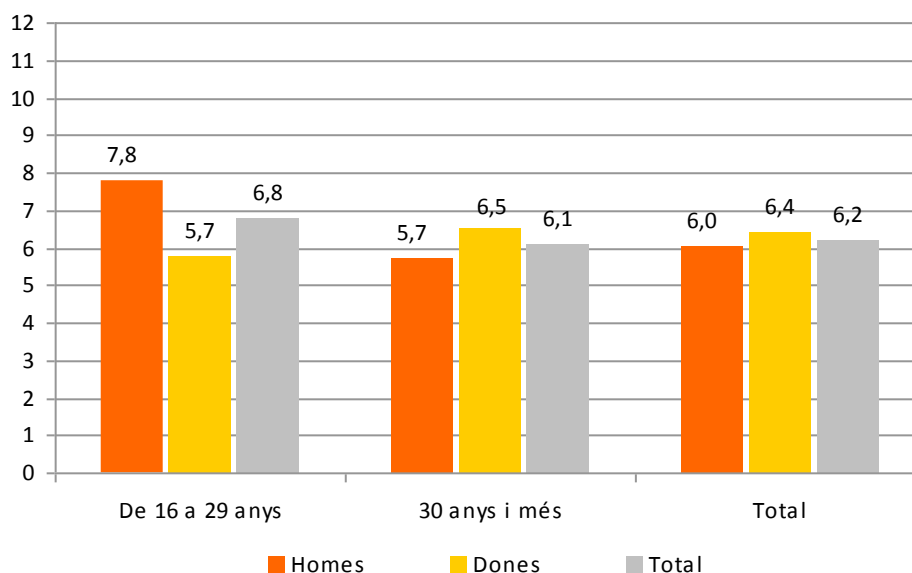

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Igualment, la població estrangera també és un dels col·lectius socials més afectats per l'atur. Malgrat això, en els últims trimestres la taxa d'atur entre els estrangers ha disminuït amb força. En els últims anys l'atur entre la població jove activa estrangera superava el 50% i en aquest trimestre continua baixant i se situa en un 30,5%. Cal dir, però, que aquesta baixada es veu afavorida pel fet que una part important de la població estrangera ha abandonat el país, especialment aquella que tenia més dificultats per trobar feina.

Atur i risc d'exclusió

**Atur de llarga durada segons grup d'edat (%).
Catalunya, 4t trimestre del 2017**

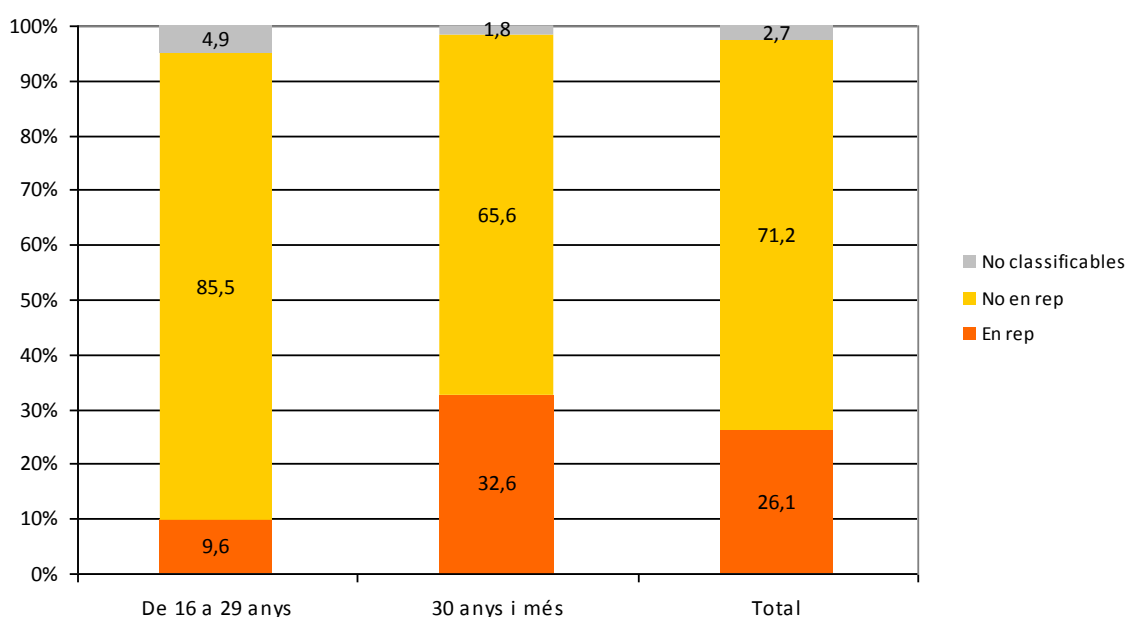
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La taxa d'atur de llarga durada quantifica el percentatge de població activa que està desocupada i busca feina des de fa un any o més. Mostra les dificultats de les persones aturades per trobar feina. És també un indicador de risc d'exclusió social. Entre la joventut, estar en situació d'atur durant un període prolongat pot tenir conseqüències al llarg de tota la trajectòria laboral de l'individu.

- Un 6,8% de la població activa jove fa més d'un any que busca feina. Les dones joves tenen una taxa d'atur inferior a la dels homes joves i això també succeeix en l'atur de llarga durada (5,7% i 7,8%, respectivament).
- En els últims trimestres i des del 2013 l'atur juvenil de llarga durada mostra una tendència a la baixa. L'atur de llarga durada era pràcticament insignificant abans de la crisi, però des del 2007 va anar creixent ràpidament fins a situar-se, en el segon trimestre del 2013, en un màxim històric del 18,8%. A partir de llavors, paral·lelament al descens en la taxa d'atur global, també hi ha hagut una baixada de l'atur de llarga durada.

Cobertura dels subsidis i prestacions als desocupats segons grup d'edat (%). Catalunya, 4t trimestre del 2017

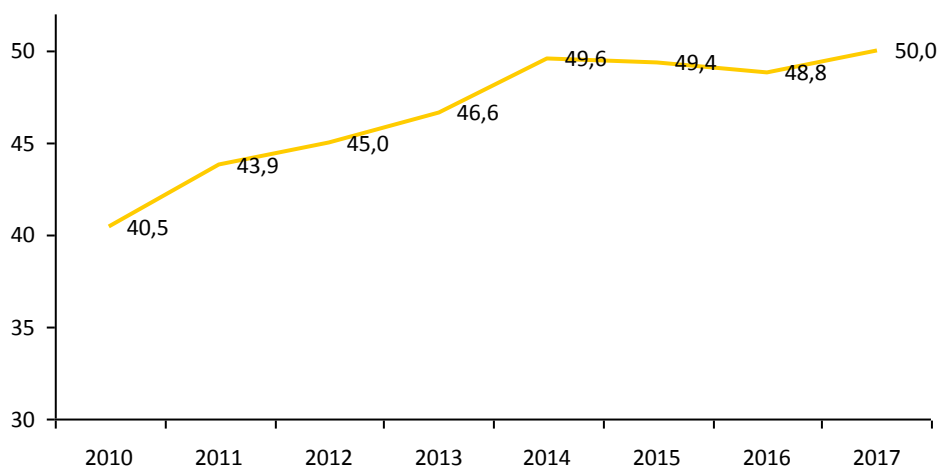

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Els subsidis o prestacions econòmiques per a les persones desocupades són una de les estratègies que adopten els estats del benestar per pal·liar el risc d'exclusió de les persones que estan a l'atur.
- En el cas del col·lectiu de joves de 16 a 29 anys, aquesta cobertura arriba només al 9,6% de les persones aturades. Molts dels joves que es troben en situació d'atur o bé no han cotitzat encara o ho han fet durant molt poc temps, ja sigui perquè busquen la seva primera feina o perquè han tingut feines amb contractacions precàries o sense contracte.
- El percentatge de gent jove a l'atur que està coberta per alguna prestació o subsidi ha disminuït dràsticament en els últims anys: l'any 2009 la cobertura se situava per sobre del 25% de joves aturats.
- Entre la població de més de 29 anys, la cobertura arriba al 32,6% de les persones aturades.

5. Estudis en curs

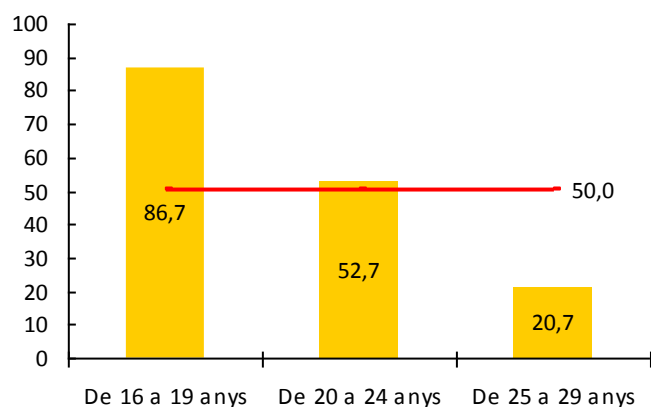
Proporció de joves que estudien (%). Catalunya, 2010-2017 (4t trimestre)

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La crisi econòmica ha impulsat un augment de la població jove que estudia: la formació és percebuda com una alternativa a l'atur i com una estratègia a mitjà-llarg termini per posicionar-se més bé en el mercat laboral.
- Aquesta tendència, que havia estat molt marcada en anys anteriors, s'havia aturat durant el quart trimestre del 2015 i 2016 però remunta el 2017. Cal destacar que aquest augment de la població que estudia s'ha produït en un context d'increment de la taxa d'activitat, és a dir, de la població que treballa o busca feina.

Proporció de joves que estudien segons grup d'edat (%). Catalunya, 4t trimestre del 2017

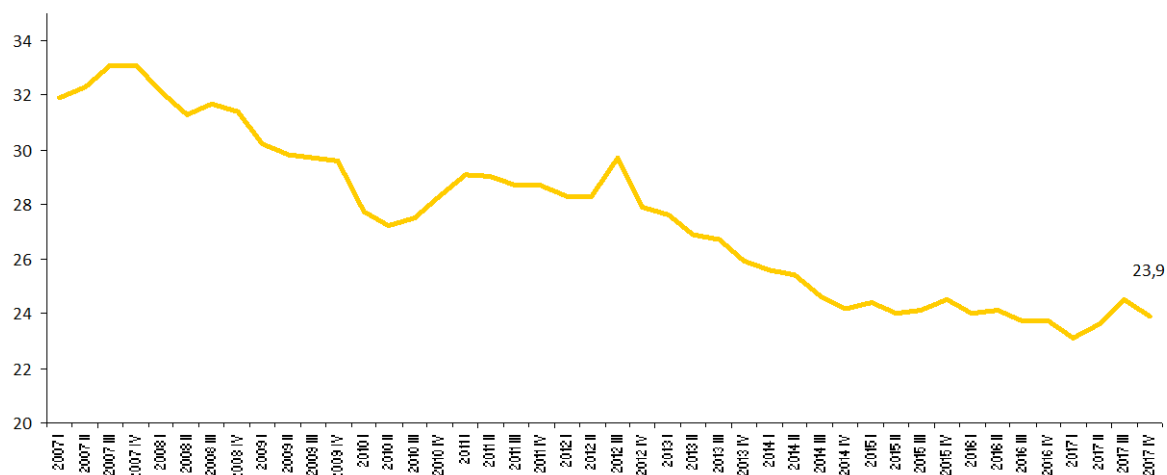

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Com és lògic, on trobem una proporció més gran de joves que estudien és en els trams d'edat més joves. L'evolució d'aquestes dades mostra que els grups d'edat més joves (aquells més afectats per l'atur) són els que, sobretot, han optat per mantenir-se o retornar al sistema educatiu.

6. Emancipació

**Evolució trimestral de la taxa d'emancipació (%).
Catalunya, 2007-2017**

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El darrer trimestre la taxa d'emancipació de les persones joves d'entre 16 i 29 anys és del 23,9%.
- El tercer trimestre del 2017 la taxa d'emancipació havia mostrat una tendència a l'alça que podia fer pensar en un canvi de cicle. Tot i això, en aquest darrer trimestre la taxa ha caigut mig punt.
- La millora experimentada en bona part dels indicadors sobre la situació laboral de les persones joves encara no es tradueix de manera sòlida en un canvi de tendència respecte a l'emancipació.